

Wat heeft 25 jaar Unieburgerschap ons gebracht?

Karen Geertsema

Onlangs publiceerde Eurostat, het Europees bureau voor de statistiek, cijfers over de aantallen genaturaliseerde derdelanders in de Europese Unie. In 2016 verkregen bijna 900.000 derdelanders via naturalisatie de nationaliteit van een van de 28 lidstaten en daarmee het Unieburgerschap en de daar bij behorende rechten. In datzelfde jaar verkregen ruim 3 miljoen mensen een eerste verblijfsvergunning in een EU-lidstaat. Deze verblijfsvergunning is in beginsel de eerste stap naar Unieburgerschap, nu rechtmatig verblijf op den duur de mogelijkheid biedt om te naturaliseren tot onderdaan van het gastland. Tegelijkertijd betekent het voornemen van het Verenigd Koninkrijk om te vertrekken uit de Unie dat haar onderdanen hun hoedanigheid van Unieburger en de daarbij behorende rechten zouden verliezen – als de staatshoofden en regeringsleiders niet tot een overeenstemming komen over de positie van ‘voorheen migrerende Unieburgers’.

Komende november is het 25 jaar geleden dat het Verdrag van Maastricht in werking trad en het Unieburgerschap een wettelijke grondslag kreeg. Sindsdien groeide de Europese Unie van 12 naar 28 lidstaten en naar ruim 500 miljoen Unieburgers. Niet allemaal maken zij gebruik van de rechten die het Unieburgerschap hen geeft. U als lezer zult met name denken aan de verblijfsrechtelijke gevolgen die het Unieburgerschap heeft. Wellicht dwalen uw gedachten langs individuele dossiers waarin het Unieburgerschap juridische verrijking bood, of het nu ging om de Europa-route, openbare-ordeproblematiek of kinderen als verblijfgever.

Het is ook denkbaar dat u zelf, misschien zonder u daarvan bewust te zijn, gebruik maakt van de rechten van het Unieburgerschap, als u als migrerende Unieburger in Nederland verblijft, of stemt voor de gemeenteraadsverkiezingen of voor de verkiezingen van het Europees Parlement. Velen van u zullen met weemoed terugdenken aan uw Erasmus-uitwisseling tijdens uw studententijd; ook een verdienste van de Unie, zij het een die stamt uit de tijd vóór de instelling van het Unieburgerschap.

25 jaar Unieburgerschap is de aanleiding om in dit themanummer het Unieburgerschap van vele kanten te belichten. Wat heeft het de onderdanen van de lidstaten gebracht? Zo kleuren het Unierechtelijk openbare-ordecriterium en de vele Chavez Vilchez-inwillingen op dit moment de rechtspraktijk. In dit dubbeldikke themanummer vindt u daarover bijdragen, net als over de invloed van het Unieburgerschap op het kiesrecht, het nationaliteitsrecht, het sociale-zekerheidsrecht, misbruik van Unierecht, de rechten van minderjarige Unieburgers als verblijfgevers voor hun ouders en de definitie van familielid van een Unieburger. De rode draad die al deze bijdragen verbindt, is de vraag of 25 jaar Unieburgerschap van de migrerende Unieburger een meer dan bevoorrechte vreemdeling heeft gemaakt, zoals dat werd beoogd bij de instelling ervan in 1993. Het antwoord op deze vraag laten we aan u.